

Lunds Universitet

Språk- och litteraturcentrum

Filmvetenskap

Handledare: Lars Gustaf Andersson

Datum: 2026-01-09

Ida Eliasson

FIVK10

“Who killed Laura Palmer?” – Kvinnlig representation, trauma och blick i David Lynchs Twin Peaks

Abstract

This essay examines the film character Laura Palmer from the television series *Twin Peaks* and the feature film *Fire Walk With Me*. The purpose of this essay is to discuss how the character Laura Palmer differs between the series and the film. How does she change from being an object to a subject, and how do we see a change between the series and the film? This is done in dialogue with Laura Mulvey's text *Visual Pleasure and Narrative Cinema*. I will use other previous research to see how and why Laura is represented in different ways and how they relate to Mulvey's text. I will use Laura Mulvey's text to help answer my research questions. The research questions to be answered are: How does the representation of Laura in *Fire Walk With Me* change in relation to the series? And how does *Twin Peaks* break the traditional male gaze by giving Laura a subjective inner life? The analysis will use feminist film theory to arrive at the answers to the research questions. This theory is relevant to the essay, which deals with how a female character is represented. The analysis will refer to and discuss other central books and texts in feminist film theory. The method used is qualitative, this method is used to describe and interpret. The questions posed in the essay have been answered with the help of literature and Laura Mulvey's text, which addresses the male gaze. Mulvey's text was used to show how the male gaze and voyeurism fit Laura as an object. The second part of the essay answers the second research question, which was to explain how *Fire Walk With Me* breaks the traditional male gaze by giving Laura a subjective inner life. This analysis has examined how this is shown in the series, the film, and Laura's diary. The analysis has contributed to a developed understanding of Laura Palmer as a character, but also of feminist film theory. With Laura Mulvey as a basis, feminist theories have been presented and discussed.

Keywords: *Twin Peaks*, David Lynch, feministisk filmteori, Laura Mulvey.

Innehållsförteckning

1. Introduktion	4
1.1 Ämne.....	4
1.2 Syfte och frågeställning	6
1.3 Teori och metod	7
1.4 Tidigare forskning.....	10
2. Filmanalys: Laura Palmer som objekt	11
2.1 <i>Twin peaks</i> , pilotavsnittet.....	11
2.2 <i>Twin Peaks</i> : Det alternativa slutet	13
2.3 Laura som objekt i serien	13
3. Laura Palmer som subjekt	16
3.1 <i>Fire Walk With Me</i>	16
3.2 Laura Palmers dagbok.....	19
3.3 Filmmusikens betydelse	21
4. Diskussion och slutsatser	22
5. Litteraturförteckning	26

1. Inledning

1.1 Ämne

Twin Peaks av David Lynch har blivit en stor serie inom populärkulturen och de flesta har sett eller hört talas om serien. Den är känd inom filmvetenskapen genom sin förmåga att blanda genrer men också surrealism. Serien hade premiär år 1990 och var banbrytande för tv-serier. *Twin Peaks* blandade flera genrer och gick emot strukturen som vanligtvis följs av andra tv-serier. Serien blandade det klassiska polisdramat med såpopera och det som var speciellt för serien var dess mystiska och surrealistiska stil.

Twin Peaks var något nytt inom tv och *Twin Peaks* anses som en av de mest inflytelserika tv-serierna som sändes under 1900-talet. *Twin Peaks* var nytänkande och som Siobhan Lyons skriver i sin artikel *Between Two Worlds: Twin Peaks and the Film/Television Divide* så anser flera filmkritiker att serien var det första exemplet på filmisk television.¹ Filmisk television innebär tv-serier som har mycket filmiska egenskaper som hög produktionskvalitet och komplexa handlingar samt visuell stil.² Meningen med filmisk television är att kombinera tv och film och göra tv-serier som följer filmens kvalitetsstandard. Eftersom att tv-serier pågår under en längre tid så har de många möjligheter att utveckla karaktärer och fördjupa sig i berättelsen. De applicerar även tekniken bakom filmproduktion till tv med ljud och ljussättning, samt använda fysiska inspelningsplatser istället för kulisser.³

Twin Peaks är definitionen av filmisk television då den hade ett komplext berättande med karaktärer som utvecklades under seriens gång. Serien tog television till en ny nivå och Lynch var ett tidigt exempel på filmregissörer som går över till television.⁴ Idag finns det många serier som tar inspiration från film men *Twin Peaks* var den första serien av denna typ. Serien sändes från år 1990 till 1991, det var en väldigt kortvarig period som serien pågick och det hann bli 2 säsonger under de åren. När säsong 1 sändes på tv år 1990 så var tittarsiffrorna höga och många blev fixerade av att få reda på vem Lauras mördare var. Men tittarsiffrorna gick snart ner och publiken blev mindre engagerad i storyn. Det tog lång tid innan Lauras mördare blev avslöjad

¹ Siobhan Lyons (2017) *Between Two Worlds: Twin Peaks and the Film/Television Divide* s. 2

² Jason Hellerman (2024) *What Does "Cinematic" Mean Anymore?*

³ Regine Clemenceau (2022) *What is the Definition of CINEMATIC, in Screenwriting Terms?*

⁴ Siobhan Lyons (2017) *Between Two Worlds: Twin Peaks and the Film/Television Divide* s. 2

och när säsong två kom så hade tittarsiffrorna sjunkit så mycket att det inte blev en tredje säsong.⁵ *Twin Peaks* levde vidare som en serie med högt inflytande på senare tv-serier. Lynch gjorde det möjligt för andra regissörer att kunna uttrycka sig på sitt eget sätt och göra något självständigt med en tydlig kreativ vision.

År 1992 hade filmen *Fire Walk With Me* premiär. Filmen var en förlängning av *Twin Peaks* universumet och handlade om Laura Palmer innan hon blev mördad. Filmen utspelar sig i dåtid, innan serien började och vi får se en helt annan version av seriens värld. *Twin Peaks* innehöll det klassiska polisdramat, dokusåpan och mystiken. Serien hade även mycket komiska inslag, trots dess mörka handling så har den många moment då det känns som en komedi. Det upplevs på detta sätt då det finns flera komiska karaktärer samt att seriens huvudkaraktärer Dale Cooper har flera starka karaktärsdrag som gör honom till en central rollfigur. Cooper bidrar till det komiska inslaget men han är samtidigt seriös och seriens hjälte.

Fire Walk With Me är en dystert och sorglig film då vi får se hur mycket Laura gick igenom innan sin död. Mellan serien och filmen finns stora kontraster just för hur karaktärerna beter sig. Det finns inga komiska inslag i *Fire Walk With Me* utan det känns tydligt från början att detta inte följer samma ton som serien. David Lynch ville fördjupa sig inom historien om Laura och med tanke på hennes öde, så är det ingen vacker historia.

Filmen fick mycket kritik efter den hade premiär på filmfestivalen Cannes år 1992 och den uppskattades inte av kritikerna. Vincent Canby från *The New York Times* var en av de kritiker som sågade filmen i sin recension. Han skrev "Its 134 minutes induce a state of simulated brain death, an effect as easily attained in half the time by staring at the blinking lights on a Christmas tree."⁶ Fans önskade en fortsättning eller förklaring på cliffhangern i slutet på säsong två. *Fire Walk With Me* var gjord för fans som ville se mer av *Twin Peaks* men de var inte helt nöjda med resultatet. Lynch fick också kritik för att det inte fanns tillräckligt med karaktärer från serien som medverkade i filmen. Eftersom att *Fire Walk With Me* är en historia om Laura Palmer så är det logiskt att flera karaktärer från serien inte fanns med. Med tanke på att serien har liknande element till en såpopera så följer serien många karaktärer samtidigt. När det sedan skapas en film

⁵ Siobhan Lyons (2017) *Between Two Worlds: Twin Peaks and the Film/Television Divide* s. 7

⁶ Vincent Canby (1992) *One Long Last Gasp For Laura Palmer*

där endast en rollfigur står i centrum så förstår man att filmen inte fungerar på samma sätt som serien. Hur Laura representeras skiljer sig drastiskt mellan filmen och serien. *Fire Walk With Me* fokuserar på Laura som en huvudkaraktär, filmen handlar om henne och resten av rollfigurerna har inte lika stor betydelse som henne.

I serien är Laura också en väldigt viktig karaktär men på ett annat sätt. I serien är det inte bara Laura som leder historien, och resten av karaktärerna i *Twin Peaks* tar större plats då de är levande i berättelsen. Laura är anledningen till att seriens handling går i rätt riktning och hon är ett objekt som visar hur hennes död är viktigare än hennes liv. *Fire Walk With Me* fokuserar på Lauras liv och här är hennes liv viktigare än hennes död. Där är punkten där serien och filmen bryts och vi ser skillnad på Lauras representation i de båda. Hon är en lika viktig karaktär i serien som i filmen, men de visas på olika sätt. Seriens representation av Laura är objektifierande och hennes död är viktig för att serien ska fungera och storyn ska föras vidare. Hon är ett narrativt objekt, det betyder att hon är underordnad handlingen och inte agerar som subjekt i egen rätt.⁷

1.2 Syfte och frågeställning

Det finns flera möjligheter för analyser och studier om serien, den har många sidor och man kan se den flera gånger med nya tankar varje gång. Serien handlar om mordet på Laura Palmer och detektiven Dale Cooper som åker till den amerikanska småstaden Twin Peaks för att lösa mordet. Laura Palmer kan ses som symbolen för stadens trauma och hon framställs som ett offer och ett helgon. Det finns flera diskussioner om Laura Palmer och hur hon framställs som ett objekt genom "the male gaze", hennes karaktär är central inom flera analyser inom feministisk filmteori.

Laura Mulveys begrepp om den manliga blicken är central i denna uppsats och hennes text *Visual pleasure and narrative cinema* är viktig inom detta ämne.⁸ Texten handlar om hur kvinnor i film blir objektifierade för de manliga åskådarna. Laura Palmers karaktär är intressant då David Lynch använder sig av den manliga blicken men han utmanar även dessa syner då Laura Palmer är seriens centrum. Hon är offret i serien men hennes karaktär visar mer än detta, speciellt i

⁷ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s. 11

⁸ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s. 6–18.

filmen *Fire Walk With Me*. Jag kommer använda mig av Laura Mulveys text som hjälp med att svara på mina forskningsfrågor. De forskningsfrågor som ska besvaras är,

- Hur förändras representationen av Laura i *Fire Walk With Me* i förhållande till serien?
- Hur bryter *Twin Peaks* den traditionella manliga blicken genom att ge Laura ett subjektivt inre liv?

Syftet med denna uppsats är att diskutera hur karaktären Laura Palmer skiljer sig från serien och filmen. Hur förändras hon från att vara objekt till subjekt och hur ser vi en förändring mellan serien och filmen? Detta sker i dialog med Laura Mulveys text *Visual pleasure and narrative cinema*. Jag kommer använda annan tidigare forskning för att se hur och varför Laura representeras på olika sätt och hur de hänger ihop med Mulveys text.

1.3 Teori och metod

Teorin som används i analysen är feministisk filmteori. Jag har valt denna teori då den är relevant för min frågeställning som handlar om hur en kvinnlig karaktär representeras. Jag kommer använda mig av flera feministiska bidrag för att fördjupa mig i ämnet och på bästa sätt kunna svara på frågeställningen. Laura Mulveys *Visual Pleasure and Narrative Cinema* är viktig i denna analys.⁹ Mulvey var den första som skrev om begreppet "the male gaze" eller den manliga blicken. Därför är hon viktig i relation till min analys då "the male gaze" är ett relevant begrepp för att förstå Laura som objekt.

Jag har använt flera böcker inom feministisk filmteori och främst böcker som handlar om kvinnors roll i skräckfilmer. Eftersom *Twin Peaks* har många likheter med skräckfilmsgenren så tycker jag att böckerna är relevanta för att förstå hur "the male gaze" syns i just skräckgenren. Barbara Creed's *The Monstrous-Feminine* handlar om hur kvinnor mest är ett offer i skräckfilmer och inte så mycket mer.¹⁰ Alltså i många fall så är det en kvinnlig karaktär vars syfte i handlingen är att hon ska dö eller vara offret. Detta relaterar mycket till min frågeställning då *Twin Peaks* både bevisar och motbevisar denna teori. Laura presenteras som offret i början och hon är redan död, serien inleds med att hennes lik blir hittat. På många sätt så relaterar Laura till den typiska kvinnan i en skräckfilm, först när hon introducerats så vet vi inget om Laura som

⁹ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s. 6–18.

¹⁰ Barbara Creed, *The Monstrous-Feminine: Film, Feminism, Psychoanalysis*. Routledge, 1993

person, enbart att hon har blivit mördad. Hon är ett mysterium och vi får inte reda på vem hon är eftersom vi aldrig får se henne vid liv. Därför kan hon i serien jämföras med det kvinnliga offret i en skräckfilm.

Denna teori motsägs dock i filmen *Fire Walk With Me*, då vi får se Laura på riktigt och lära känna henne mer som karaktär. I serien är hon mer som ett objekt, hon är till för att föra handlingen framåt och vara ett minne eller mysterium. I *Fire Walk With Me* så är hon ett subjekt, då hon är huvudpersonen i filmen och vi som tittare får följa hennes liv och se vem hon egentligen var. Serien använder sig av ett åskådarperspektiv då vi enbart ser Laura som ett helgon eller liknande. I filmen får man en personlig inblick på Lauras liv och hur hon kämpade för att överleva. Även om Laura var ett offer så tycker jag inte att hon kan beskrivas som det klassiska offren i en skräckfilm. De klassiska offren brukar göra dåliga beslut, vara omedvetna eller sårbara. Jag tycker att Laura är motsatsen till detta då hon är en väldigt stark karaktär som var medvetande och kämpade mot sin förövre.

Ett känt fenomen inom skräckfilmen är den så kallade "final girl" vilket är den kvinnan som kämpar mot mördaren och överlever. Begreppet myntades först i Carol J. Clover's bok *Men, Women and Chain Saws*.¹¹ Boken är intressant för en analys från ett feministiskt perspektiv då den tar upp den manliga blicken och varför "final girls" är så populärt i filmer. Laura har mycket gemensamt med "final girls" men det som skiljer dem åt är att Laura inte överlevde. De har ungefär samma karaktärsdrag då de är starka karaktärer som till slut vinner över antagonisten. Laura överlever inte men hennes karaktär lever vidare i både serien och i verkligheten. Hon blev den mest kända karaktären från serien trots att hon inte levde. Hennes själ lever vidare i Twin Peaks då invånarna i staden är väldigt berörda av hennes död.

Metoden jag ska använda mig av är en kvalitativ metod. Denna metod används för att beskriva och tolka. Med en kvalitativ filmanalys så går man in på djupet och tolkar filmen istället för att bara samla information om den. Det handlar om att förstå varför och hur något händer och hur det kopplar till vår förståelse om filmen. För att göra en kvalitativ analys så har man en specifik utgångspunkt vilket i mitt fall är mina forskningsfrågor. Metoden kan appliceras till min analys då jag tolkar och försöker förstå Laura Palmers karaktär och hennes mening i *Twin Peaks*. Jag

¹¹ Carol J, Clover *Men, Women, and Chain Saws: Gender in the Modern Horror Film*. Princeton University Press, 1992

kommer använda metoden för att utforska normer och teman i materialet. Jag kommer att fokusera mycket på Lauras scener i *Twin Peaks* och hennes karaktär i serien, jämfört med hur hon presenteras i filmen. Jag tycker det är en relevant metod då den kan hjälpa till att förklara varför Lauras karaktärs representation skiljer sig så mycket från filmen och serien.

Analysen genomförs genom att titta på olika perspektiv och symbolik i serien. Hur visas Laura som karaktär och från vilka perspektiv får vi se henne ifrån. Detta kan handla om allt från kameravinklar, dialoger och berättarteknik. Hur samarbetar flera element för att framställa Laura som karaktär i serien och hur skiljer sig dessa från filmen. Har perspektiven ändrats drastiskt från serien till filmen och varför är det så?. Det teoretiska ramverket spelar även stor roll inom metoden och den kvalitativa analysen. Det teoretiska ramverket kommer att vara som en mall för analysen och vad som är viktigt att analysera.

Jag har använt Laura Mulveys text genom denna analys, även om allting inte är från Mulveys text så fungerar den som en röd tråd genom källorna. De andra böckerna jag använder mig av, *Men, Women and Chain Saws* och *Monstrous feminine* nämner båda Mulveys text. Dessa källor hänger ihop och ger oss nya sätt att tolka och läsa Mulveys text på. Dessa källor har också kvinnliga karaktärer som fokus och speciellt hur kvinnor blir betraktade inom film. Clovers bok fokuserar på kvinnliga karaktärer inom skräckfilmen, medan Mulveys handlar om kvinnliga karaktärer överlag.

Jag kommer använda begreppen objekt och subjekt mycket då mitt mål med analysen är att förstå hur Laura Palmer beskrivs som både objekt och subjekt och hur detta representerar henne som karaktär. Därför är det viktigt att först förstå vad jag menar med just dessa begrepp. I analysen så är definitionen av objektet en karaktär som inte har någon personlighet och liv som är viktigt för tittaren, de finns enbart till för att föra handlingen framåt. Subjektet är då motsatsen, en karaktär som har inre liv och en personlighet som är viktig för filmens handling. De har utvecklade karaktärsdrag och har känslor. Dess medverkan i serien eller filmen är även viktig för handlingen.

För att skriva om hur Laura presenteras så kommer jag att ha den manliga blicken som utgångspunkt eller huvudteori för analysen. Denna teorin har Laura Mulveys text som underlag och jag utgår från hennes definition av den manliga blicken, samt applicerar den teorin på *Twin*

Peaks och Lauras karaktär. Teorin används för att beskriva objektet i handlingen. Sedan kommer jag att vända på detta och skriva hur subjektivitet används, hur serien och filmen bryter normerna kring den manliga blicken och istället representerar Laura som ett subjekt i *Fire Walk With Me*.

1.4 Tidigare forskning

Tidigare forskning om David Lynch är närmast oändlig och det har gjorts flera analyser av Lynch och hans verk. Det är viktigt att komma ihåg att det redan skrivits så mycket om Lynch så det kan vara svårt att hitta ett helt nytt forskningsområde. Ett verk som är centralt för forskning om Lynch som även relaterar till min analys är Martha Nochimsons bok *The Passion of David Lynch: Wild at Heart in Hollywood*.¹² Hon analyserar filmer av Lynch och vilka influenser som finns i Lynchs filmskapande. Det som är intressant med denna bok är hur hon tolkar olika missuppfattningar om Lynch. Hon utforskar könsroller inom film och detta kan relatera till Laura Palmer som ett subjekt då Nochimson argumenterar att Lynch inte följer de traditionella könsrollerna. En annan bok som är viktig är Todd McGowans *The Impossible David Lynch*.¹³ Boken handlar om det surrealistiska i Lynchs filmer och hur detta är centralt för hans filmskapande. Boken tar även upp hur vissa karaktärer representeras, som till exempel hur Laura Palmer objektifieras och hur voyeurism visas i *Twin Peaks*. McGowan tar även upp Laura Mulvey i boken vilket relaterar till denna uppsatsens tema.

Dessa böcker ger bara en snabb överblick på tidigare forskning som gjorts om David Lynch, samt hur de är relevanta för temat som denna uppsats följer. En annan text som är central och relevant för denna analys är Kathryn Kalinaks kapitel "*Disturbing the Guests with This Racket*": *Music and Twin Peaks* från boken *Full of Secrets: Critical Approaches to Twin Peaks*.¹⁴ Denna bok är också viktig i allmänhet och har mycket viktig information och analyser av *Twin Peaks*. Just kapitlet av Kathryn Kalinak är informativt för delen i uppsatsen där musiken i *Twin Peaks* diskuteras. Wissner & Reeds bok om filmmusiken kommer att användas mest i denna uppsats men de båda tar upp användbar information om musiken i serien. Inledningen av denna text bygger på information från Siobhan Lyons artikel *Between Two Worlds: Twin Peaks and the*

¹² Martha P, Nochimson. *The Passion of David Lynch: Wild at Heart in Hollywood*. 1997

¹³ Todd McGowan. *The Impossible David Lynch*. Columbia University Press, 2007

¹⁴ David Lavery, *Full of Secrets: Critical Approaches to Twin Peaks*. Wayne State University Press, 1995

Film/Television Divide.¹⁵ Jag har valt att använda denna artikel då den tar upp grundläggande information om *Twin Peaks* och hur den togs emot när den hade premiär. De tar även upp begreppet filmisk television och hur begreppet beskriver *Twin Peaks* som serie.

För ytterligare information tittar jag även på övriga böcker och artiklar skrivna om David Lynch och *Twin Peaks* som helhet. Hur den skapades, varför och hur den togs emot. Dessa används för att jag ska få en bättre förståelse av serien som helhet och David Lynch som regissör, de spelar inte lika mycket roll som de böcker jag har som utgångspunkt men de kan ändå vara relevanta för att stödja min analys. Utöver litteraturen som utgångspunkt så använder jag *Twin Peaks* som primärkälla. Både första och andra säsongen av serien kommer jag titta närmre på och utvalda scener som kan stödja mina synpunkter. Filmen *Fire Walk With Me* kommer också användas för att beskriva Laura som ett subjekt. Laura Palmers dagbok är en ytterligare källa jag kommer använda för analysdelen då jag analyserar Laura som ett subjekt. Dagboken bidrar med ett ytterligare perspektiv som kan vara relevant för analysen då den är skriven av Laura som karaktär och vi får se henne från ett nytt perspektiv som vi inte får i serien.

2. Filmanalys: Laura som objekt

2.1 *Twin Peaks*, pilotavsnittet

Pilotavsnittet är viktigt för att visa hur Laura används som ett narrativt objekt för att ge serien dess handling. Det första avsnittet etablerar henne som objekt och huvudpunkten i serien. Vi ser Laura för första gången när hon spolas upp på stranden, insvept i plast. Pete Martell, chefen för Packard Sawmill, hittade Lauras kropp och ringde sheriff Truman. Med denna scen så sätts seriens handling i fart. Vi ser först hennes kropp inlindad i plast, vi får inte veta vem det är under plasten förens sheriff Truman kommer till platsen. När vi får se hennes kropp så känns det avhumaniserat och tittaren undrar först vad som har hänt, och inte vem hon var. Direkt från första början så etableras Laura som objektet i serien som finns till för att föra handlingen framåt, samt för att Dale Cooper ska tillkallas och ska ha något att utreda.

¹⁵Siobhan Lyons, *Between Two Worlds: Twin Peaks and the Film/Television Divide*, 2017

Resten av staden hör snabbt om Lauras bortgång och det är tydligt att Laura var en tjej de flesta kände och hennes död chockerar stadens invånare. Stämningen i staden är spänd och uppfattningen om Laura som karaktär får vi se i de andra karaktärernas känslor. Hennes vänner och familj är mest upprörda men även folk som inte kände henne så väl. Det ger oss en uppfattning om att Laura var speciell och älskad av många, därför blir mysteriet om hennes mord ännu mer spännande. Vem skulle mörda flickan som alla älskar?

För att förstå hur den manliga blicken förekommer i avsnittet så kan man ta fotografiet på Laura som visar hennes leende, det är stor kontrast från bilder vi ser på hennes döda kropp. Fotografiet på Laura kan beskrivas som en filmisk trofe. Det är ett sätt att objektifiera Laura med den perfekta blicken och inte se hennes mörker eller komplexitet.¹⁶ Även om detta är en historia om hur Laura gick bort och vem hennes mördare är så tar de manliga karaktärerna över och dominerar serien.¹⁷ Dale Cooper är som huvudpersonen i serien och han är den klassiska manliga karaktären som ska lösa problemet och återställa ordningen i staden.

Agent Dale Cooper blir tillkallad från FBI och skickas till Twin Peaks för att lösa mordet på Laura. När de undersöker Lauras kropp på bårhuset så hittar Cooper en liten pappersbit under Lauras fingernagel. På lappen står bokstaven R. Vi får senare reda på att Teresa Banks hade samma pappersbit under samma fingernagel med bokstaven T. De båda hade pappersbiten under nageln på ringfingret på vänster hand. Teresa och Laura har burit ringen från *The black lodge* och de har burit den på vänsterhanden. Cooper och Truman går senare igenom Lauras ägodelar och läser i hennes dagbok. Här upptäcker de det lilla plastkuvertet med nyckeln som Laura gömde i sin dagbok. De ser även spår av vitt pulver, och Cooper misstänker att det är kokain. Han har rätt då Laura var beroende av kokain, detta vet vi inte i början men i första avsnittet har vi väldigt minimal information om Laura som inte är spekulationer eller rykten. Hennes ägodelar och kassetten med filmen av henne och Donna är de första tecknen på Lauras karaktär som subjekt. Dock så visar de inte Laura som person utan hon är medierad och måste analyseras av poliserna. Lauras verkliga historia kommer inte fram genom dessa medel då Cooper och Truman själva måste göra antaganden och analysera vem Laura var som person. Avsnittet visar tydligt hur Laura är ett narrativt objekt, vi får inte lära känna henne utan hon fungerar som en del av

¹⁶ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s.14

¹⁷ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s.11-12

handlingens utveckling då hennes död är till för att skapa mystiken i serien. (*Fire Walk With Me* gör tvärtemot vad serien gör. I *Fire Walk With Me* får vi se Laura som ett subjekt och hon är huvudkaraktären. Vi får lära känna henne som person och vi får svar på många frågor som väckts under seriens gång. Vi får konkreta svar då filmen visar Lauras perspektiv och det analyseras inte av någon annan.)

2.2 *Twin Peaks*: Det alternativa slutet

Serien hade ett alternativt slut som visades utanför USA, detta slutet skulle vara avslutningen på hela serien ifall inget tv-bolag vill köpa serien. De skulle kunna släppa det som en film istället för en serie.¹⁸ Mycket blir förklarat i dessa bortklippta minuter och vi får veta vad meningen är bakom bokstäverna som är gömda under offrens fingernagel. Dale Cooper och sheriff Truman möter Bob i sjukhusets källare där han förklarar att bokstäverna skulle stava "Robert" då det var hans riktiga namn. En annan viktig scen som klippts bort är när Sarah Palmer plötsligt kommer ihåg att hon sett Bob i Lauras rum. Leland försöker få tag på sheriff Truman för att berätta, de kommer till Lelands hus och de gör en skiss på hur Bob ser ut. Även om dessa scener känns viktiga för serien så var de inte till för pilotavsnittet, när pilotavsnittet sedan sändes så hade de klippt bort slutet och versionen som uteblev var "the extended cut". Trots detta så sändes denna version som en film i Europa och senare på VHS och Laserdisc. Denna version förklarar snabbt vem det var som mördade Laura och Teresa Banks, dock så är denna version inte lika utvecklad som serien och slutet i *The extended cut* upplevs väldigt påtvingat och stressigt.

2.3 Laura som objekt i serien

Hur representeras Laura Palmer som objekt i *Twin Peaks* säsong 1 och 2? Det är tydligt att Lauras karaktär har syftet att föra historien framåt och fokuserar mest på hennes mord och inte på henne som person. David Lynch har själv sagt att han inte tänkte förklara vem Lauras mördare var, men tv-bolaget tyckte inte att detta passade och därefter fick Lynch visa vem Lauras mördare var.¹⁹ Från första början så får vi se Laura död i en likpåse som hittas på stranden. Därefter så tillkallas FBI agenten Dale Cooper till fallet och där sätter handlingen igång. Laura startar serien då hennes mord är anledningen till Dale Coopers anländande och seriens andra händelser. Hon

¹⁸Danny Cox, "Wait, David Lynch Made Two Versions of the 'Twin Peaks' Pilot!?", *Collider*, 2025

¹⁹ Danny Cox, "Wait, David Lynch Made Two Versions of the 'Twin Peaks' Pilot!?", *Collider*, 2025

betydde mycket för många och hennes död är stadens mest hemska tragedi. Vi får känslan av att Twin Peaks är en stad där det inte händer mycket då stadens polisstyrka inte kan ta hand om fallet själv då FBI tillkallas. Det känns som en lugn stad där det inte händer många brott, därför blir de så chockade av Lauras död och att hon dessutom blev mördad. “Who killed Laura Palmer”, var seriens slogan och Laura var seriens frontfigur även om hon inte levde.

Dale Cooper presenteras som en huvudkaraktär i serien och när han kommer till Twin Peaks så börjar serien och utredningen om Lauras mord. Cooper är en central rollfigur då han har väldigt starka och tydliga karaktärsdrag. Laura presenteras inte på samma sätt, hon är som en huvudkaraktär även fast hon inte medverkar i serien så mycket. Hon har inte lika tydliga karaktärsdrag som Cooper då vi inte vet särskilt mycket om hennes karaktär från första avsnittet. Vi får inte reda på vem Laura är som person i serien då det inte är från hennes perspektiv. Vi får se henne vid liv i *Fire Walk With Me* och hur hennes relation med vänner och familj är. Här blir hon en tydlig karaktär och vi får lära känna Laura utifrån sitt eget perspektiv och inte genom åskådaren.

I detta sammanhang så kan Laura ses som ett objekt i serien. Hon används för att berätta historien och motivera vår huvudkaraktär Dale Cooper.²⁰ Jag tycker Laura är en väldigt sexualiserad karaktär och hon blir också sexualiserad av många. Laura hade flera kärleksintressen och att hon jobbade på klubben *One Eyed Jacks*, så får vi se hur Laura blir sexualiserad av männen i serien. Hennes trauma är orsaken till att hon gör dessa val och det beror på hur hon blivit behandlad som liten då hon blev våldtagen av Bob när hon var 13 år.²¹ Det är ett återkommande tema inom film med att kvinnliga karaktärer misshandlas på olika sätt, detta blir problematiskt då flera filmer visar våld mot kvinnor och detta speglar också verkligheten.²² Eftersom att Laura blir som ett objekt och vi ser henne från ett åskådarperspektiv så kan detta definitivt påverka hur hon blir sexualiserad då voyeurism är populärt i dessa typer av serier och filmer där kvinnan ses som ett mysterium och vi får övervaka henne.²³ Laura passar in på dessa då vi inte får veta vem hennes mördare är eller vem hon är och varför hon blev mördad. Vi får se henne från andra personers synvinkel och hon får inte tala för sig själv.

²⁰ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s. 11

²¹ Calum Marsh “Twin Peaks: Fire Walk With Me Is David Lynch’s Masterpiece”, *The Village Voice* 2013

²² Sue Lafky, *Gender, power, and culture in the televisual world of twin peaks: A feminist critique*.s. 16

²³ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s. 14

Clover skriver om den filmiska blicken och hur den relaterar till den manliga blicken och Laura Mulveys text. Clover skriver att den filmiska blicken visar sig enligt maskulina uppfattningar och vi ser detta tydligt när kvinnan visas i kameran. För att gå tillbaka till begreppet "final girl" som nämndes i introduktionen av Clovers bok i uppsatsen. Begreppet är återkommande i boken och det är relevant för Clovers tankar om blicken och kvinnan som offer. Blicken är viktig då den skapar vår uppfattning av karaktären eller filmen. I många skräckfilmer får vi se offret genom mördaren eller förövarens ögon, detta bidrar till hur offret blir till objekt då vi får se karakteren

I *Twin Peaks* så får vi se Laura genom den undersökande blicken, hon blir ett objekt som ska undersökas för att ge utredaren en mening i historien. Detta ser vi tydligt under scenen på sjukhuset där vi ser Lauras döda kropp undersökas av Cooper och Truman. Här visas hon genom den undersökande blicken och vi får inte se Lauras blick vilket bidrar till hur hon blir objektifierad.²⁴ Det finns ingen chans för att Laura ska bli ett subjekt i serien då hon inte får föra sin egen talan, utan ständigt blir analyserad och undersökt av andra. Barbara Creed skriver om den döda kroppen och dess mening i handlingen. Detta relaterar till Clovers text då de båda tar upp hur kroppen blir ett objekt att undersöka. Vi sympatiserar med Laura för att vi ser henne som ett maktlöst offer. Alla tre av dessa texter har liknande tankar och analyser vilket gör dem centrala för att förstå Laura som objekt.

För att sammanfatta hur Laura Mulveys text relaterar till diskussionen om Laura Palmer som objekt i serien så kan Laura beskrivas som en bärare av mening då hennes döda kropp är objektet som för handlingen vidare. Hon är därför inte en skapare av mening då hon inte lever för att skapa mening i serien.²⁵ Hon är ett objekt som ger de manliga karaktärerna i serien en mening då de ska hitta hennes mördare. Det centrala i Mulveys text handlar om hur kvinnans kropp behandlas som ett objekt med meningen att betraktas. När vi ser Laura omlindad i plast, så är hennes ansikte oskadat för att hon ska betraktas av de manliga karaktärerna men även åskådarna av serien. Mulvey skriver om skopofili och hur den betraktade kvinnan objektifieras.²⁶

Barbara Creed hänvisar till både Mulvey och Clover i sin bok. Hon reflekterar över Clovers text om det kvinnliga offret och att det oftast är en kvinnas roll i en skräckfilm då de kan visa mer

²⁴ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s.11

²⁵ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s. 7

²⁶ Laura Mulvey, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, Screen, vol. 16, nr 3, 1975, s. 8

känslor. Majoriteten av rollfigurerna i skräckfilmer som dödas är kvinnor och det visas i mer grafisk detalj än vad män gör.

But even in films in which males and females are killed in roughly even numbers, the lingering images are inevitably female. The death of a male is always swift ... [and is] more likely than the death of a female to be viewed from a distance, or viewed only dimly (because of the darkness or fog, for example), or indeed to happen offscreen and not be viewed at all. The murders of women, on the other hand, are filmed at closer range, in more graphic detail, and at greater length. (Clover, 1989, 105)

Alla av dessa böcker har mycket gemensamt och de tar upp många gemensamma källor. Sigmund Freud nämns i böckerna och Clover och Creeds böcker har Laura Mulveys text som utgångspunkt. Mulveys text startade en kedja av författare som jobbade vidare på hennes teorier. Böckerna är relevanta för att visa hur Laura är ett objekt i serien och hur voyerism och våld mot kvinnor hänger ihop med Lauras historia.

3. Laura Palmer som subjekt

3.1 *Fire Walk With Me*

När perspektivet skiftar från serien till filmen så ser vi en tydlig brytpunkt av den manliga blicken. Hela *Twin Peaks*-universumet innehåller olika perspektiv och hur Laura representeras skiljer sig från både filmen, serien och dagboken. Serien är den som var först, här är Laura ett mysterium och hon är den karaktär som har en betydande roll i hur serien berättas. När serien visar en annan version av Laura så ändras den versionen i *Fire Walk With Me*. Filmen handlar om Laura Palmer och hennes sista dagar innan hennes mord. Här är hon den karaktär som syns mest och den som spelar störst roll i handlingen. I denna får vi en inblick i Lauras liv och vi får se det från hennes perspektiv. Tittarperspektivet försvinner då vi inte får reda på information om henne genom andra människors ögon. Här får vi följa Laura och vi får en utvecklad inblick i hennes liv. För att tänka extra på andra forskningsfrågan i analysen, vilket är hur *Twin Peaks* bryter mot den manliga blicken genom att ge Laura ett subjektivt inre liv. Som jag skrev innan så kan Laura tolkas som ett objekt i säsong 1 och 2 av serien. Åskådarperspektivet spelar en central roll då den

enda information vi får av henne är genom en annan persons ögon, aldrig hennes egna. Detta ändras i *Fire Walk With Me* och därför tycker jag att Lynch bryter den manliga blicken genom att göra Laura till en utvecklad karaktär som är essentiell för historien. Hennes liv är viktigt i filmen och det står i fokus. Hennes dagbok är också viktig för att förstå Lauras karaktär. Laura Palmers dagbok publicerades år 1990, alltså efter första säsongen men innan andra. Det var det mesta som en tittare kunde få lära känna Laura genom hennes egna ord. Hon skriver om sitt liv, sina känslor och även övergreppen hon utsattes för av Bob.

I början av filmen får vi känslan av att detta inte är samma *Twin Peaks* som vi har sett tidigare. Vi kan känna att det är annorlunda på flera olika sätt. *Fire Walk With Me* visar en mycket mörkare sida av historien som berättas i serien. Det är inte samma fokus på flera karaktärer, serien följer många olika karaktärer som Lauras vänner och klasskompisar, föräldrar, poliser och andra invånare i staden. I *Fire Walk With Me* skiftar fokuset till Laura som enskild karaktär. Hon är subjektet och hon tar mest plats i historien. Hennes föräldrar och vänner medverkar också, men de har inte lika stor betydelse som Laura. Laura har stor betydelse i serien också och det är på grund av hennes död som serien finns till. Det är ytterligare ett sätt som vi kan känna skillnad på *Fire Walk With Me* då Laura är levande och vi ser henne som subjektet. I serien är hon en ytterst viktig karaktär men där fungerar hon som ett narrativt objekt. Hon blir analyserad och objektifierad då vi endast ser hennes döda kropp i det första avsnittet. Vi får se stunder där Laura är levande men det är oftast kring andra karaktärers spekulationer eller tankar om henne. Hon får inte chansen att berätta sin historia utan hon tolkas av andra människor som inte känner henne på riktigt.

Filmen fick mycket kritik efter den hade premiär på Cannes år 1992. Så mycket, så den till och med buades och många fans var besvikna över filmen.²⁷ *Fire Walk With Me* var en risk som Lynch tog då han ville gå i en annan riktning än det vi ser i serien. Lynchs medregissör Mark Frost höll inte med om detta och valde att inte vara med och skapa filmen.²⁸ Många fans förväntade sig en fortsättning efter det dramatiska slutet i säsong 2.

²⁷ Martyn Conterio, "Fire Walk With Me: how David Lynch's film went from laughing stock to the key to Twin Peaks" *The guardian*, 2017

²⁸ Martyn Conterio, "Fire Walk With Me: how David Lynch's film went from laughing stock to the key to Twin Peaks" *The guardian*, 2017

Filmen inleds med en mer detaljerad inblick på mordet på Teresa Banks. I serien får vi inte veta så mycket om henne mer än att hon är en tidigare tjej som blivit mördad. FBI-chefen Gordon Cole skickar agent Chester Desmond för att försöka lösa fallet. De träffas på en flygplats och Gordon introducerar Sam Stanley, som senare blir skickad på uppdraget tillsammans med Desmond. På flygplatsen är en speciell och minnesvärd scen, scenen innehåller en kvinna med röd klänning och rött hår, Gordon säger att det är hans mammas systerdotter och hon har en blå ros på klänningen. Första intrycket av denna scen är mycket förvirrande och kvinnan agerar på ett annorlunda sätt. Senare så förklarade Desmond för Stanley att allt hon gestikulerade var kodord. Först så hade hennes ansikte en sur min, detta betyder att de skulle få problem med den lokala polisen, de tycker inte speciellt mycket om FBI. Blinkandet med båda ögonen signalerar problem högre upp, som till exempel problem med sheriffen. Hon hade ena handen i fickan vilket tyder på att de döljer någonting och andra handen i knytnäve som betyder att de är stridslystna. De kommer få promenera mycket under uppdraget då kvinnan gick på stället. Coles kommentar om att hon var hans mammas systers dotter har också en betydelse, det som saknas är en morbror, Gordon håller sin hand framför ansiktet och det ser ut som att hans hand signalerar att han är bakom galler. Desmond tolkar det som att sheriffens morbror är i fängelse. Kvinnans klänning var insydd för att passa henne bättre, insömnad betyder droger. Den blå rosen vill inte Desmond förklara vad den betyder, men den kan betyda paranormala händelser eller fall som inte har en naturlig förklaring. Alla dessa saker har att göra med Stanley och Desmonds resa för att lösa mordet på Teresa Banks.

Dessa händelser utspelar sig ett år innan resten av filmen. De undersöker Teresas kropp på bårhuset och hittar en pappersbit med en bokstav på, precis som Laura också hade när Dale Cooper undersökte henne på bårhuset. Teresa hade bokstaven T och Laura hade R. Dessa bokstäver menade att stava "Robert", vilket var mördarens riktiga namn. Teresa och Laura var därför inte de enda han hade tänkt döda. En detalj man kan lägga märke till är att både Laura och Teresa har bokstäverna under nageln på ringfingret av den vänstra handen. Både Laura och Teresa har burit den gröna ringen som vi ser både i serien och filmen. När agent Desmond hittar ringen så blir han spårlöst försvunnen, Gordon skickar då Dale Cooper för att få reda på vart Desmond tagit vägen.

3.2 Laura Palmers dagbok:

Utöver serien så publicerades även Laura Palmers dagbok.²⁹ Den publicerades år 1990 och är skriven av Jennifer Lynch, dotter till David Lynch. I denna uppsats används den svenska utgåvan *Twin Peaks: Laura Palmers hemliga dagbok*. Boken släpptes mellan första och andra säsongen och vi får de första tecken på Lauras subjektivitet. I seriens första säsong så är Laura det narrativa objektet, tittaren har hittills inte fått se Laura från hennes perspektiv. Dagboken visar mycket om Laura som en komplicerad tjej som lever ett farligt liv. Boken börjar den 22:e juli 1984 och Laura skriver att hon precis fyllt 12 år. Här lovar hon att skriva ner alla sina tankar och känslor, vilket hon gör. Dagboken är den som först får reda på att Bob existerar, hon skriver att det finns saker hon aldrig kommer berätta för någon, därför anförtror hon sig till dagboken där hon vet att hennes tankar är hemliga och bara till för henne.

I Lauras första dagboksnotering berättar hon om sin födelsedag och hon verkar vara en glad flicka med en fin familj. I denna så får vi höra om Lauras kusin Maddy. I boken får vi mycket information om hur Lauras liv har varit under hennes uppväxt och majoriteterna av händelserna har inte visats i serien eller filmen. Vi får läsa om hennes första möte med Bob och hur hon blir fången i sina drömmar. Hon tror att det är hennes fel att Bob är hos henne. Hon skriver att hon måste bli en snällare människa för att kanske bli av med Bob. Hon vill bli mer som Donna för Laura tycker att hon är en god person men att hon själv är motsatsen, en ond person.³⁰

Hon skriver om sina hemska drömmar och hon skäms över de tankar som hon har, hon vet inte att Bob är på riktigt och tror att hon drömmer när han kommer in genom fönstret. För att dra jämförelse till pilotavsnittet där det upplevs som att de flesta känner henne och att hon var omtyckt av alla. Laura säger detta själv i dagboken då hon undrar varför hon är så populär i skolan och varför alla tror att de känner henne. Hon är osäker då hon inte verkar känna någon och ingen känner henne på riktigt.³¹ Dagboken är viktig för att förklara Lauras subjektivitet och här får vi höra om alla hennes tankar, vi lär känna henne mer genom dagboken än vi gör i *Fire Walk With Me*. Hon berättar om sin familj, vänner och om de hemska och mörka tankar hon har.

²⁹ Jennifer Lynch, *Twin Peaks: Laura Palmers hemliga dagbok* 1990

³⁰ Jennifer Lynch, *Twin Peaks: Laura Palmers hemliga dagbok* 1990. s.31

³¹ Jennifer Lynch, *Twin Peaks: Laura Palmers hemliga dagbok* 1990. s.40

Hon skäms över sina tankar och drömmar och tror att det är en synd att tänka mörka tankar. Hon försöker att vara "bra" men drömmarna och tankarna lämnar henne inte ifred.³²

För att sammanfatta hur Laura kan tolkas som subjekt i filmen och dagboken så är hon en karaktär med ett inre liv här. I serien så tittar vi på Laura, i *Fire Walk With Me* så tittar vi genom henne. Vi får se hennes upplevelser och liv från hennes perspektiv och hon tolkas inte genom någon annan. Dagboken är ytterligare ett exempel på hur hon presenteras som subjekt, här får vi läsa Lauras hemligheter och tankar och det är skrivet av henne själv. Genom dagboken och filmen så upplever vi saker genom hennes perspektiv, vi får informationen om hennes liv direkt från henne. När Laura är subjektet så försvinner den manliga blicken som Laura Mulvey skriver om. Den försvinner då Laura inte bara existerar för mäns tolkning. Hon har en betydelse och är en egen person istället för ett objekt som tolkas för att föra berättelsen framåt. Hon går från att vara betraktad till att bli betraktaren, då ser vi hur den manliga blicken försvinner när det är en kvinna som är betraktaren.

Dagboken är intressant då den agerar som Lauras inre röst. Här skriver hon ner sina tankar och försöker förstå sig själv och sitt trauma. I serien så är Lauras dagbok bevismaterial för utredningen. Här blir dagboken automatiskt till ett objekt, Cooper använder den var att hjälpa honom lösa fallet. Han läser dagboken och gör tolkningar och antaganden om Laura som kan hjälpa utredningen. Hon får inte tala för sig själv och i serien så blir hon nedtystad då hon inte har någon chans att berätta sin historia. Serien ser Laura som den döda flickan, med ett perfekt liv och gåtan om varför hon blev mördad ska lösas. De vill inte utforska Lauras karaktär eller berätta vem hon var, de vill endast lösa fallet och komma fram till vem mördaren är. När det enda vi ser av Laura är den till synes perfekta flickan så känns hon avhumaniserad då vi får en åskådares bild av vem Laura var. Som hon nämnde i dagboken så antog alla att de kände henne, medan hon inte kände någon. Här visar sig varför Laura uppfattades som den perfekta flickan för allmänheten, hon arbetade med att hjälpa andra på fritiden som när hon levererade mat till folks dörr och att hon var privatlärare till Audrey Hornes funktionsnedsatta bror. Hon hade en välrespekterad familj och bodde i ett fint hus. Allt detta var endast utsidan och därför representerade Laura som felfri, medan hon bar på mycket trauma och mörker i hennes liv som

³² Jennifer Lynch, *Twin Peaks: Laura Palmers hemliga dagbok* 1990. s.22

ingen annan visste om. När vi får se de många negativa delarna i Lauras liv i *Fire Walk With Me* så ser vi henne som mänsklig istället för den perfekta döda flickan.

3.3 Filmmusikens betydelse

Filmmusiken har stor betydelse och hjälper till att förmedla känslor eller förändringar. I boken *Music in Twin Peaks* av Reba Wissner och Katherine Reed går flera olika författare ihop och skriver om just filmmusikens betydelse i *Twin Peaks*. Musiken är mer än bara bakgrundsmusik för att fylla ut tystnad, den är noggrant uttänkt och komponerad så att den ska matcha serien eller filmen så bra som möjligt. Musiken förmedlar känslor och i boken så skrivs det om betydelsen av filmmusiken i *Fire Walk With Me* och hur den bidrar till Lauras karaktär. Jazzmusik spelas mycket i *Fire Walk With Me*, det används för att förstärka den mörka känslan i Lauras liv. Seriens musik är mer synth baserad och har inte lika mycket inslag av jazz. Detta gör att vi inte bara ser skillnad mellan serien och filmen, vi hör också skillnaden. Jazzmusiken passar för *Fire Walk With Me* då den har mörka inslag, musiken kan kännas obehaglig och musiken kompletterar filmens mörka och dystra stil.³³

Mycket av musiken liknar musiken från serien, mycket av detta har gjorts om för att passa filmen och visa hur de båda är olika för att man ska förstå att det är skillnad mellan filmen och serien. Serien skiljer sig mycket från *Fire Walk With Me*, här får vi en direkt känsla från Laura och känner hur filmen visar hennes liv. Filmen har en mer dystert stil och det är en väldigt sorglig film, detta är man inte riktigt van vid om man bara har sett serien tidigare. Serien har en lättare stämning med komiska karaktärer som ger serien en gladare ton trots dess mystiska handling. I filmen så finns inget av detta med, inga humoristiska karaktärer som lättar på stämningen. Filmen har en mycket melankolisk stämning och det skiljer sig mycket från serien.³⁴

Andrew T. Burt skriver om hur musik kan förmedla kunskap, det kan tillföra något på både diegetiskt sätt och icke-diegetiskt.³⁵ Diegetisk musik är alltså den musik som är inom berättelsens värld, karaktärerna i filmen hör samma musik som tittaren. Icke-diegetiskt är motsatsen, det

³³ Reba A. Wissner and Katherine M. Reed (2021) *Music in Twin Peaks: Listen to the sounds* s. 107

³⁴ Reba A. Wissner and Katherine M. Reed (2021) *Music in Twin Peaks: Listen to the sounds* s. 107

³⁵ Andrew T. Burt, "Is It the Wind in the Tall Trees or Just the Distant Buzz of Electricity?: Sound and Music as Portent in *Twin Peaks*' Season Three

innebär endast musik som bara tittaren hör. Han diskuterar vidare om hur musiken används för att visa Laura som karaktärer och hur musiken påverkar hur vi ser henne som en huvudkaraktär i *Fire Walk With Me* från första intrycket. I början av filmen följer vi FBI-agenterna som försöker lösa mordet på Teresa Banks, efter en halvtimme av denna handling så blir vi introducerade till Laura. Första delen känns främmande då vi inte är lika bekanta med de karaktärerna i början, vi känner till Teresa Banks och Gordon Cole, men resten är nya för tittaren. Det är först när Laura introduceras som vi hör den klassiska introlåten till *Twin Peaks* som vi hör i början på varje avsnitt av serien. Här får vi en känsla av något bekant då vi är tillbaka i den lilla staden, vi hör introlåten och ser en karaktär som vi känner igen. Här går Laura från att vara den "döda flickan" som vi ser i serien till levande och något eget, hon separeras från de manliga karaktärernas uppfattning och blir sin egen karaktär.³⁶ Musiken spelar därför en stor roll till Lauras introduktion och självständighet i *Fire Walk With Me*.

4. Diskussion och slutsatser

För att gå tillbaka till forskningsfrågorna och vad för svar jag kommit fram till så finns det tydliga tecken på hur *Twin Peaks* bryter mot den traditionella manliga blicken, i serien så ser vi henne från den manliga blicken och mycket om hur Lauras karaktär beskrivs i serien stämmer in på teorier av Laura Mulvey om just den manliga blicken. *Fire Walk With Me* bryter den manliga blicken och representationen av Laura förändras då hon får ett subjektivt inre liv i filmen. Både Lauras dagbok och *Fire Walk With Me* visar Laura som subjekt och att alla andra karaktärer bara är utfyllnad, hon är huvudpersonen i dessa historier och det är hennes liv och känslor som spelar mest roll i handlingen.

Dagboken skiljer sig mycket från serien och filmen då vi aldrig fått se Laura på så nära håll, filmen visar hennes liv, det vi får reda på om Laura är det vi kan se. I dagboken så får vi höra Lauras inre tankar, vi får gå tillbaka långt i tiden och får se hur hennes liv såg ut innan *Fire Walk With Me*. Hur det startade med Bob och hon beskriver sina känslor och händelser kring detta. Som detaljer om hennes liv kommer till ytan och vi får lära känna Laura ännu mer här på ett sätt som vi inte kan i filmatiseringarna.

³⁶Reba A. Wissner and Katherine M. Reed (2021) *Music in Twin Peaks: Listen to the sounds* s. 111

När vi först ser Laura när hon spolats upp på stranden så är hon endast en död kropp, tittaren har inte fått lära känna henne ännu och vi känner ingenting speciellt för hennes död. Laura har blivit en karaktär som många tycker om och lider med hennes berättelse. I serien får vi det endast beskrivet för oss, vi får inte se Laura vid liv. Så länge vi inte får se henne som person så visas hon som objekt i historien som finns till för att föra handlingen framåt. I början av *Fire Walk With Me* så är Teresa objektet, hon måste dö för att föra agent Desmond och Stanley till att undersöka hennes mord. På ett sätt så kan agent Desmond också vara ett objekt, vi får inte lära känna hans karaktär lika mycket som till exempel agent Dale Cooper. När Desmond försvinner spårlöst åker Cooper för att lista ut vad som hänt. Hans försvinnande för Cooper till platsen och han känner hur Laura är nästa offer. Ifall Desmond inte försvunnit så hade inte Cooper åkt till platsen där han försvunnit och hade inte fått reda på vem som bodde i den saknade husvagnen. Pusselbitar pusslas ihop av Dale Cooper på grund av Teresas mord och Desmonds försvinnande. Vi får höra lite om Teresa Banks i serien, vi hör hennes namn och att hon också blivit mördad innan Laura. Vi får grundläggande information för att förstå att mordet hänger ihop med Lauras. Teresa fortsätter i historien medan Desmond inte nämns igen, ifall inte *Fire walk with me* hade gjorts så hade vi aldrig ens vetat om hans existens och att han blev sänd innan Dale Cooper. Begreppen subjekt och objekt kan användas för flera karaktärer, i *fire walk with me* kan Teresa Banks och agent Desmond beskrivas som objekt. De båda karaktärerna är narrativa objekt, de båda karaktärerna nämns inte igen i filmen, den första delen i filmen finns till för att visa vad som hände innan Laura Palmer var introducerad. De används för att skapa mysteriet som startar serien och för Dale Cooper till *Twin Peaks*.

Målet med denna uppsats var att undersöka hur rollfiguren Laura Palmer presenteras som objekt och subjekt i *Twin Peaks*. Objekt är hon i säsong 1 och 2 av serien, medan i filmen *Fire Walk With Me* så förvandlas hon till subjekt. Den manliga blicken blir mest uppenbar i serien då Laura blir det narrativa objektet som de manliga karaktärerna ska undersöka. I Lauras dagbok och i *Fire Walk With Me* så skiftar perspektivet och vi får se Laura som ett subjekt, en karaktär med inre liv och mening. Frågeställningarna som ställdes i uppsatsen har blivit besvarade med hjälp av litteraturen och Laura Mulveys text som tar upp den manliga blicken. Mulveys text användes för att visa hur den manliga blicken och voyeurismen passade in på Laura som objekt. Uppsatsens andra del svarar på den andra forskningsfrågan, vilket var att förklara hur *Fire Walk With Me* bryter den traditionella manliga blicken genom att ge Laura ett subjektivt inre liv.

Med denna analys har Mulveys teori bekräftats genom Laura Palmers objektifiering. Hennes tankar om voyeurism och blicken bevisas i *Twin Peaks* säsong 1 och 2, där Laura blir ett narrativt objekt som åskådas och uppfattas av andra i serien men också tittarna av serien. När Laura som objekt har etablerats så fortsätter analysen till Laura som subjekt. *Fire Walk With Me* utmanar teorierna av Mulvey och Clover genom att ge Laura ett inre liv och en röst, trots att hon är offret. Representationen av Laura förändras i *Fire Walk With Me* i förhållande till serien. Subjektivitet bevisas i filmen då Laura är huvudkaraktären och vi får lära känna henne som person istället för att observera henne som ett mysterium. Här får vi se Laura från sitt eget perspektiv och det finns ingen mellanhand som förmedlar informationen till oss som till exempel i serien. Agent Cooper och sheriff Truman utreder mordet på Laura och samlar information om henne för att förstå varför hon mördats. Deras antagande och spekulationer är deras egna och Laura har inte sin egen talan.

Vi som tittare kan inte höra Lauras historia eller perspektiv genom den första och andra säsongen. Hennes liv blir analyserat av någon annan och förmedlat till tittaren. I *Fire Walk With Me* så skiftar perspektivet när vi ser Laura från sin egen blick, inte någon annans. I serien så finns den manliga blicken då Cooper och Truman är manliga karaktärer som betraktar Laura. Den traditionella manliga blicken bryts i filmen när Laura får ett subjektivt inre liv. Detta ser vi tydligt i filmen och Lauras dagbok, här är hon huvudkaraktären som har störst betydelse i historien, hennes liv blir inte återberättad av någon annan. Tittaren påverkas av att se Lauras subjektivitet istället som ett offer eller en död kropp. När hon är objektet undrar vi vem som har mördat henne och varför. Vi undrar inte om detaljer om vem hon var som person, eller hur hennes liv såg ut. Dessa frågor besvaras i filmen då vi får en närmare blick av Laura, och ser att hon längre inte är endast objektet i historien. Hon har en viktig mening i handlingen, när hon är objekt och subjektet, meningen skiftar beroende på vilken blick hon visas genom. Som objekt har hon en viktig mening, vilket är att vara början på ett mysterium som ska lösas, och varför serien finns till. Som subjekt så har hon en viktig mening genom att berätta sin historia och visa tittaren den sanna historien om hennes liv.

Att Laura är subjekt och objekt är intressant inom skräckgenren. Det kvinnliga offret eller den döda flickan fungerar som objektet, vi får därför inte veta mycket om henne. Tittaren bryr sig inte om karaktären innan dess död, efter döden blir historien intressant för tittaren. Att David Lynch valt att presentera Laura på två olika sätt är intressant och nytänkande för tiden den skapades. Denna analys har visat hur Lynch representerar Laura genom två olika perspektiv.

Twin Peaks som helhet är ett unikt verk och det finns flera olika sätt att tolka den och dess karaktärer på. Serien bygger upp Laura som objekt, för att senare skifta blicken helt annorlunda och istället bryter den manliga blicken genom att ge Laura subjektivitet. Denna analys har gått igenom hur detta visas i serien, filmen och Lauras dagbok. Analysen har bidragit med en utvecklad förståelse för Laura Palmer som karaktär men även om feministisk filmteori. Med Laura Mulvey som underlag så har feministiska teorier presenterats och diskuterats. Möjligheter att förlänga denna analys finns genom att gå igenom *Twin Peaks: The Return*. I fortsättningen visas hon genom symbolik och inte lika mycket som ett objekt. För avslutande tankar blev forskningsfrågorna besvarade genom att titta nära på *Twin Peaks* som serie och *Fire Walk With Me*. Tankarna om Laura som subjekt och objekt bekräftades genom att använda Laura Mulveys text som underlag, men att även komplettera med Clover och Creeds böcker som båda tar upp liknande teorier.

Litteraturförteckning

Burt, Andrew T., "Is It the Wind in the Tall Trees or Just the Distant Buzz of Electricity?: Sound and Music as Portent in *Twin Peaks' Season Three*", in Sanna ed., pp. 253-268. 2019

https://doi.org/10.1007/978-3-030-04798-6_16

Clover, Carol J. *Men, Women, and Chain Saws: Gender in the Modern Horror Film*. Princeton University Press, 1992.

Conterio Martyn, "Fire Walk With Me: how David Lynch's film went from laughing stock to the key to *Twin Peaks*" *The guardian*, 2 september 2017

<https://www.theguardian.com/film/filmblog/2017/sep/02/twin-peaks-fire-walk-with-me-david-lynch> (Hämtad 2026-11-01).

Cox Danny, "Wait, David Lynch Made Two Versions of the 'Twin Peaks' Pilot!?", *Collider*, 5 februari 2025, <https://collider.com/twin-peaks-pilot-extended-version/> (Hämtad 2026-11-13).

Creed, Barbara. *The Monstrous-Feminine: Film, Feminism, Psychoanalysis*. Routledge, 1993.

Lafky Sue, *Gender, power, and culture in the televisual world of twin peaks: A feminist critique*. *Journal of Film and Video*, vol. 51, no. 3/4, 1999, pp. 5–19. *JSTOR*,

<http://www.jstor.org/stable/20688217> (Hämtad 30 Dec. 2025)

Lavery, David, ed., *Full of Secrets: Critical Approaches to 'Twin Peaks'*, Detroit: Wayne State University Press 1995

Lyons Siobhan (2017) *Between Two Worlds: Twin Peaks and the Film/Television Divide* Open Library of Humanities, 3(1): 8, pp. 1–25

Lynch, David. *Catching the Big Fish: Meditation, Consciousness, and Creativity*. 10th anniversary edition. New York, New York: TarcherPerigee, 2016.

Marsh Calum, "Twin Peaks: Fire Walk With Me Is David Lynch's Masterpiece", *The Village Voice* Maj 17, 2013

<https://www.villagevoice.com/twin-peaks-fire-walk-with-me-is-david-lynchs-masterpiece/> (Hämtad 15 November 2025)

McGowan Todd, *The impossible David Lynch*, New York: Columbia University Press 2007

Mulvey Laura, *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, *Screen*, vol. 16, nr 3, 1975

Nochimson, Martha P., *The Passion of David Lynch: Wild at Heart in Hollywood*, Austin: University of Texas Press 1997

Wissner, Reba A. & Reed, Katherine M, *Music in Twin Peaks: Listen to the sounds*. New York: Routledge 2021

Filmindex

Primära filmer:

Titel: *Twin Peaks* Produktionsbolag: Lynch/Frost Productions, Propaganda Films, Spelling Entertainment, 1990- 1991 Ursprungsland: USA Regi: David Lynch& Mark Frost Manus: David Lynch& Mark Frost Speltid: 47min (29 avsnitt) Skådespelare: Kyle MacLachlan (Agent Cooper), Sheryl Lee (Laura Palmer), Michael Ontkean (Sheriff Truman) Musik: Angelo Badalamenti

Titel: *Twin Peaks: Fire Walk With Me*. New Line Cinema (presents); CIBY Pictures; Twin Peaks Productions. USA. År: 1992 Ursprungsland: USA Regi: David Lynch Manus: David Lynch & Robert Engels Speltid: 135 min. Skådespelare: Sheryl Lee (Laura Palmer), Ray Wise (Leland Palmer), Moira Kelly (Donna Hayward), Chris Isaak (Special Agent Chester Desmond), Kiefer Sutherland (Sam Stanley), David Bowie (Phillip Jeffries), Kyle MacLachlan (Special Agent Dale Cooper) Musik: Angelo Badalamenti